

Peat Pals for LIFE

Ingezoomd op het Fochteloërveen

Waarom veengebieden belangrijk zijn

Veengebieden zijn unieke ecosystemen die zeldzame en bedreigde soorten herbergen, welke nergens anders voorkomen. Regionaal beïnvloeden deze gebieden de hydrologie en dragen ze bij aan de preventie van overstromingen. Wereldwijd reguleren veengebieden het klimaat door enorme hoeveelheden koolstof op te slaan. Door menselijke activiteiten is de totale oppervlakte aan veen in de afgelopen eeuwen afgenomen en kampen veengebieden met vergelijkbare problemen als verdroging, klimaatverandering en hoge stikstofdepositie. Actie is nodig om verdere degradatie te voorkomen en het herstel van onze resterende veengebieden te bevorderen.

Over het project

Het hoofddoel van het project **Peat Pals for LIFE** is het structureel verbeteren van de conditie van habitats en soorten die zich momenteel in een ongunstige toestand bevinden binnen Natura 2000-gebieden. In dit EU-project gaan Natuurmonumenten (NM), Natuurpunt (NP), Wageningen Universiteit, Departement Omgevingswetenschappen (WU-DES) en Eurosita (ES) een verscheidenheid aan gedegradeerde en koolstofrijke veenecosystemen herstellen in Nederland en Vlaanderen. Door dit te doen creëren we een verscheidenheid aan veenecosystemen, die beter bestand zijn tegen externe effecten, in het **Fochteloërveen (Nederland)** en in de **Vallei van de Abeek, Dommeldal en de Veewei (Vlaanderen)**.

Doelstellingen en scope

- Herstel van diverse aangetaste veenecosystemen in het **Fochteloërveen (NL)** (260 ha) en in de **Vallei van de Abeek, Dommeldal** en de **Veewei (Vlaanderen)** (56 ha) door o.a. (1) de hydrologie te herstellen door het bouwen van kades en het sluiten van afwateringsloten, en (2) het verwijderen van opslag.
- Bijdragen aan een positief effect op het broeikasgasbudget; de totale hoeveelheid broeikasgassen die we in totaal mogen uitstoten om de opwarming van de aarde tot een bepaald niveau te beperken.
- Geleerde lessen uit de praktijk laten landen in een brede **Peat Pals for LIFE**-strategie.
- Gebruik van het (veen)netwerk voor het verkrijgen en verspreiden van kennis.

Natuur(herstel) in het Fochteloërveen

Het Fochteloërveen is een uniek natuurgebied. Het gebied heeft een oppervlakte van 4.000 hectare. Daarvan bestaat 1.500 hectare uit herstellend hoogveen. Dit moeilijk doordringbare, kletsnatte en voedselarme gebied is een thuis voor talloze bijzondere dieren en planten.

Kraanvogels maken er hun nesten en zeldzame vlinder-, libellen-, reptielen- en plantensoorten zijn er op hun plek. Op de hogere plekken in het gebied groeien planten zoals **wollegras** en verschillende soorten heide. **Veenpluis** groeit op de lagere delen.

Uitdagingen

Stikstofdepositie, klimaatverandering en verdroging zetten de natuur in het Fochteloërveen onder druk. Door eerdere ontginning en ontwatering rondom ligt het gebied hoger dan de rest van de omgeving. Het gaat om een hoogveenrestant wat nu nog 1/10 deel is van het oorspronkelijke deel. Het regenwater dat normaal in het hoogveen wordt vastgehouden, loopt veel te snel weg. Om dit op te lossen heeft Natuurmonumenten in het verleden in het kader van het LIFE-project kades van veen, folie en hout aangelegd om het water vast te houden. Dat werkte goed, zolang het materiaal onder water stond. Maar door klimaatverandering en de verrijking van de bodem door stikstof, welke zorgt voor vergrassing en berkengroei en daardoor meer verdamping, versnelde het proces. De kades zijn gaan lekken en houden het water niet langer vast.

Samen aan de slag

Het herstellen van kades is nodig om het regenwater langer vast te houden. De oude houten en folie kades worden vervangen door duurzame zandkades. In totaal gaat het om een lengte van 55 kilometer. Hiervan wordt ongeveer 10 kilometer in het kader van LIFE onder handen genomen. Het herstellen van het gebied doen we niet alleen. We werken hierin samen met de provincies Drenthe en Fryslân, de landelijke overheid, Staatsbosbeheer, de omliggende gemeenten en de waterschappen.

Beoogde resultaten

Door het herstellen van kades bereiken we een gunstige status van de hydrologie in het compartimentensysteem in het Fochteloërveen (260 ha). Hiermee ontwikkelen we goede randvoorwaarden voor toename en kwaliteit van het leefgebied van typische hoogveensoorten als **veenmos**, **kleine zonnedaauw** en **ronde zonnedaauw**. Dit geldt ook voor soorten als **veenhooibeestje**, **geklepte witsnuitlibel**, **hoogveenglanslibel**, **Noordse glazenmaker** en **maanwaterjuffer**. Voor het **paapje** en de **kraanvogel** wordt de broedhabitat uitgebreid en geschikt.

De gunstige hydrologische status die met kadeherstel wordt bereikt, maakt het herstellen en vergroten van veengroei mogelijk. Goed functionerend actief hoogveen vergroot de waterretentie en werkt als buffer tijdens extreme neerslag en droge periodes. Door de koolstof- en broeikasgasdynamiek te meten begrijpen we de impact van herstelactiviteiten op o.a. de reductie van CO₂-emissies. Voor het bereiken van al deze beoogde resultaten is en blijft samenwerking met partners in en buiten het gebied voorwaardelijk.

LIFE is een Europees subsidieprogramma dat werkt aan de verwezenlijking van het Europese milieu-, energie- en klimaatbeleid. Deze flyer is medegefinancierd door de Europese Unie. De weergegeven standpunten en meningen zijn echter uitsluitend die van de auteur(s) en weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie of CINEA. Noch de Europese Unie, noch de subsidieverlenende autoriteit kan hiervoor verantwoordelijk worden gehouden.

Co-funded by
the European Union

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

